

BIBLIJA

ČETRNAESTI TJEDAN ČITANJA

VELJAČA - OŽUJAK 2017.	STARI ZAVJET	NOVI ZAVJET
64. dan čitanja, ponedjeljak, 27. veljače	Pnz 14,1-17,7	Lk 1, 57-80
65. dan čitanja, utorak, 28. veljače	Pnz 17,8-20,20	Lk 2, 1-20
66. dan čitanja, srijeda, 1. ožujka	Pnz 21-23	Mk 16,9-20
67. dan čitanja, četvrtak, 2. ožujka	Pnz 24-27	Lk 3,1-20
68. dan čitanja, petak, 3. ožujka	Pnz 28,1-29,14	Lk 3,21-4,13

Novi zavjet

Evandjelje po Luki

Najstarija kršćanska predaja – zajamčena već polovicom II stoljeća jednostavno pripisuje treće evandjelje Luki, koji je bio pratitelj sv. Pavla. Prve, dakle, podatke o njemu crpimo iz Djela apostolskih; iz tzv. »midijelova«. U njima Luka, pisac Djela, izvješćuje o Pavlovim putovanjima u 1. licu množine. Prema tim podacima, Luka se rodio u Antiohiji Sirijskoj, vjerojatno od poganskih roditelja, gdje je vrlo rano, oko god. 40, postao kršćanin. Pavao ga je susreo u Troadi na svojem drugom misijskom putovanju, odakle ga je poveo u Filipe, gdje ga je vjerojatno ostavio kao dušobrižnika u prvom europskom centru kršćanstva. Ponovo je u Pavlovoj pratnji kad se Pavao vraća sa trećeg misijskog putovanja po Grčkoj u Jeruzalem. Otada se Lukin život najuže povezuje sa životom svetoga Pavla

Luka ide u redove helenistički obrazovanih širitelja kršćanstva, što pokazuje i samo njegovo dvočlano literarno djelo: Evandjelje i Djela

apostolska. Pavao ga zove »predragi liječnik«, a biblijski stručnjaci otkrivaju u njegovim izvještajima smisao za veću medicinsku točnost. Dobro poznaje tadašnji grčki jezik. Jeronim ga smatra »najgrčkijim« piscem Novoga zavjeta. Piše s lakoćom, otmjeno, što pokazuje osobito kad ispravlja literarne nesavršenosti svog izvora – Markova evandjelja. Umije se prilagoditi svom čitateljstvu – kršćanima obraćenicima iz helenističkih krugova, zato pazi na eleganciju govora, stil, ljepotu. U isto vrijeme on je poklonik drevne svetopisamske dikcije,.

Luka se odlikuje i smislom za kritičnu povijesnost. Dovoljno je pročitati četiri uvodna retka u njegovo evandjelje: on svoj izvještaj o Kristu temelji na usmenim i pismenim svjedočanstvima samih očevidaca koje je on u cjelini preispitao i utvrdio njihovu činjeničnost, te čitatelj može biti siguran u vjerodostojnost. Luka ipak, kao i svi evandelisti, svojim djelom u prvom redu želi poslužiti vjerovjesničkim, katehetskim potrebama praksi kršćanske zajednice. Zato je i u njega povijest u funkciji propovijedi, pa, gdje to smatra zgodnim, svoje izvještaje smještava u okvir

13. tjedan, 64. dan čitanja, ponedjeljak, 27. veljače 2017.

Pnz 14,1-17,7
Lk 1, 57-80

koji diktira ne toliko vremenski slijed nego nutarnja logika događaja. Pažljivije nego ostali evanđelisti, Luka upozorava na istovremenost Isusova života s tadanjom suvremenom poviješću.

Luka Isusov život promatra retrospektivno, unatrag: ne želi kao puki povjesničar kronološki izvijestiti o prošlim događajima, već piše kao vjernik koji zna da Kristovo uskrsnuće daje pravi smisao svemu što prethodi. On, dakle, piše Kristov život u svjetlu uskrsnuća, a Krista Isusa oslovljuje naslovom koji je bio drag prvoj kršćanskoj zajednici: Kyrios – Gospodin – Gospodar. Taj naslov – više nego ijedan drugi izražava da je Krist uzdignut uz desnu Očevu, te i sada, kao Proslavljeni, posreduje za ljude. Kad prvi kršćani oslovljuju Krista Kyrios, proglašuju time da on ne spada samo u prošlost povijesti spasenja, a niti je samo ono što se očekuje od budućnosti: on je i sada živa stvarnost, on može ući u odnos sa svakim Čovjekom, njemu njegov vjernik može upravljati molitve, a Crkva ga zazivati u svojem bogoslužju da on Bogu prinese i pred njim puspješi njezine molitve. Tako se jedna od prvih kršćanskih vjeroispovijesti može

sažeti u dvije riječi: Kyrios Iesus – Krist je Gospodin, Gospodar

Svaki evanđelist na svoj način daje neke temeljne crte Isusova portreta. Za Luku, dakle, Isus je u prvom redu Gospodin, Kyrios, koji ljude zanosi plemenštinom, ljepotom, milinom, otmjenošću poruke i sjajem nastupa kroz koji probija njegova božanstvenost. Krista voli prikazati osobito kao prijatelja siromaha, solidarna sa svima socijalno ugroženima, milosrdna i obzirna prema grešnicima. Siromasi – po Evanđelju: grešnici, carinici, udovice, djeca, razbojnici, bolesnici – mogu se po Luki smatrati povlaštenima.

Ponovljeni zakon

I. VELIKA JAHVINA DJELA

Protiv jednoga poganskog običaja

14 Vi ste sinovi Jahve, Boga svoga. Nemojte na sebi praviti ureza ni podstriga na čelu za pokojnikom. ²Tâ ti si narod posvećen Jahvi, Bogu svome; Jahve je odabrao tebe između svih naroda na zemlji da budeš njegov narod, njegova predraga svojina.

Čista i nečista hrana

³Ništa odvratno nemojte jesti. ⁴Ovo su životinje koje možete jesti: vol, ovca, koza, ⁵jelen, srna, srndać, kozorog, antilopa, bivol i divokoza; ⁶možete jesti svaku životinju koja ima razdvojene papke - nadvoje posve razdvojene - i koja preživa. ⁷Samo od preživača ili od životinja s razdvojenim čaporcima ne možete jesti ove: devu, arnebeta i svisca. Te, naime, iako preživaju, nemaju razdvojenih papaka; neka su za vas nečiste. ⁸A svinja, premda ima papke razdvojene, ne preživa: neka je za vas nečista. Njezina mesa nemojte jesti niti se njezina strva doticati.

⁹A od svega što u vodi živi ovo možete jesti: što god ima ljuske i peraje, možete jesti. ¹⁰A što nema ljusaka i peraja, ne smijete jesti. To neka je za vas nečisto.

¹¹Svaku čistu pticu možete jesti. ¹²Ali ovih ne smijete jesti: orla strvinara i jastreba, ¹³tetrijeba, sokola bilo koje vrste; ¹⁴gavrana bilo koje vrste; ¹⁵noja, kopca, galeba ni kraguja bilo koje vrste; ¹⁶sove, jejine i labuda; ¹⁷pelikana, bijelog strvinara i gnjurca; ¹⁸rode, čaplje bilo koje vrste; pupavca i šišmiša. ¹⁹Svi krilati kukci neka su za vas nečisti - ne smijete ih jesti. ²⁰Sve krilato čisto možete jesti.

²¹Ne smijete jesti ništa što crkne. Daj to pridošlici koji boravi u tvojim gradovima neka jede ili pak prodaj tuđincu. Jer ti si narod posvećen Jahvi, Bogu svome.

Ne kuhaj kozleta u mlijeku njegove majke!

Desetina

²²Odvajaj desetinu dohotka svake godine od svega što tvoj usjev u polju donese. ²³A onda blaguj desetine svoga žita, svoga vina, svoga ulja i prvine svoje krupne i sitne stoke u nazočnosti Jahve, Boga svoga, na mjestu koje on odabere da svoje ime ondje nastani; da se tako naučiš zauvijek bojati se Jahve, Boga svoga. ²⁴Bude li ti put predug te ne mogneš donijeti desetine - jer je mjesto što ga Jahve odabere da u njemu nastani svoje ime previše daleko od tebe - tada, kad te Jahve, Bog tvoj, blagoslovi, ²⁵prodaj to za novac, uzmi novac u ruku pa idi u mjesto što ga odabere Jahve, Bog tvoj. ²⁶Ondje za novac kupi što želiš: goveče, sitno živinče, vino ili opojno piće - što god ti duša zaželi. Ondje u nazočnosti Jahve, Boga svoga, blaguj i veseli se ti i tvoji ukućani. ²⁷Ne zanemaruj levita koji bude u tvojim gradovima, jer on nema udjela ni baštine s tobom.

²⁸Na kraju svake treće godine iznesi svu desetinu svoga prihoda od te godine i položi je na svoja vrata. ²⁹Pa neka dođe levit - jer nema udjela ni baštine s tobom - došljak, sirota i udovica koji budu živjeli u tvom gradu i neka jedu i neka se nasite. Tako će te blagoslivljati Jahve, Bog tvoj, u svim poslovima što ih tvoja ruka poduzme.

Godina oprostjenja

15 Na završetku sedme godine opraštaj dugove. ²Ovako neka bude opraštanje: neka svatko oprost dužniku svoje potraživanje; neka ne utjeruje duga od svoga bližnjega ni od svoga brata kad se jednom proglasi Jahvino otpuštanje dugova. ³Možeš tražiti od tuđina, ali ono što se tvoga nađe kod tvoga brata treba da otpustiš, ⁴da ne bude siromaha kod tebe. Tâ Jahve će te obilno blagoslivljati u zemlji koju ti Jahve, Bog tvoj, daje u baštinu da je zaposjedneš, ⁵samo ako budeš dobro slušao glas Jahve, Boga svoga, držeći i vršeći sve ove zapovijedi što ti ih danas naređujem. ⁶Jahve, Bog tvoj,

Ponovljeni zakon

I. VELIKA JAHVINA DJELA

blagoslivljat će te kako ti je obećao te ćeš moći zajmove davati mnogim narodima, a sam ih nećeš morati uzimati; i nad mnogim ćeš narodima vladati, dok oni nad tobom neće gospodariti.

⁷Nađe li se kod tebe kakav siromah, netko od tvoje braće u kojem god gradu u zemlji što ti je Jahve, Bog tvoj, dadne, ne budi tvrda srca niti zatvaraj svoje ruke prema svome siromašnome bratu, ⁸nego mu širom rastvori svoju ruku i spremno mu daj što mu nedostaje. ⁹Čuvaj se da ti se u srcu ne porodi opaka misao te rekneš: 'Sedma se godina, godina otpuštanja dugova, već približuje' - i da prijekim okom pogledaš svoga siromašnog brata i ništa mu ne dadneš. On bi zazvao Jahvu protiv tebe i grijeh bi bio na tebi. ¹⁰Daj mu rado, a ne da ti srce bude zlovoljno kad mu daješ, jer će te zbog toga blagoslivljati Jahve, Bog tvoj, u svakom poslu tvome i u svakom pothvatu ruku tvojih. ¹¹Kako siromaha nikad neće nestati iz zemlje, zapovijedam ti: širom otvaraj svoju ruku svome bratu, svome siromahu i potrebitu u zemlji svojoj.

Ograničenje ropstva

¹²Ako se tebi proda brat tvoj - Hebrejac ili Hebrejka - neka ti služi šest godina, a sedme ga godine otpusti od sebe slobodna. ¹³Kad ga slobodna od sebe otpustiš, ne šalji ga praznih ruku. ¹⁴Daruj ga čime između stoke svoje, s gumna svoga i iz badnja svoga; čime te već Jahve, Bog tvoj, blagoslovio, od toga i njemu daj. ¹⁵Sjećaj se kako si bio rob u zemlji egipatskoj i kako te Jahve, Bog tvoj, otkupio. Zato ti ovo zapovijedam danas.

¹⁶Ali ako ti on kaže: 'Neću da odlazim od tebe', jer voli tebe i dom tvoj i jer mu je kod tebe bilo dobro - ¹⁷uzmi tada šilo i probuši mu uho na vratima, i neka ti bude robom zauvijek! Tako isto učini i sa svojom sluškinjom.

¹⁸Kad ga budeš otpuštao od sebe slobodna, neka ti ne bude teško, jer je zavrijedio dvostruku najamničku plaću za šest godina što ti je služio. Zato će te Jahve, Bog tvoj,

blagosloviti u svemu što budeš radio.

Prinos prvina

¹⁹Sve muške prvine što ih omladi tvoja krupna i sitna stoka posveti Jahvi, Bogu svome! Stoga vola prvenca nemoj uprezati niti strići prvenca od svoje sitne stoke. ²⁰Blaguj ga ti i tvoj dom svake godine u nazočnosti Jahve, Boga svoga, u mjestu što ga odabere Jahve.

²¹Ali ako bi imali kakvu manu, ako bi bili hromi ili slijepi ili imali kakvu god ružnu manu, nemoj ih žrtvovati Jahvi, Bogu svomu! ²²Pojedi ih u svojoj kući. I nečist i čist mogu ih jesti, kao srnu i jelena. ²³Jedino krvi njihove ne smiješ jesti! Istoči je na zemlju kao vodu.

Pasha

16 Drži mjesec Abib i slavi Pashu u čast Jahvi, Bogu svome, jer te Jahve, Bog tvoj, u mjesecu Abibu izveo noću iz Egipta. ²Kao pashu u čast Jahvi, Bogu svome, žrtvuj ovce i goveda u mjestu koje Jahve odabere da u njemu nastani ime svoje. ³Ništa ukvasano nemoj s njome jesti; nego sedam dana jedi beskvasan kruh - kruh nevoljnički - budući da si u žurbi izišao iz zemlje egipatske: da se svega svog vijeka sjećaš dana kad si izišao iz zemlje egipatske. ⁴Neka se sedam dana u tebe ne vidi kvasac na svemu tvome području i ništa od mesa žrtve što je zakolješ navečer prvoga dana ne smije ostati preko noći do jutra.

⁵Nije ti dopušteno žrtvovati pashu u bilo kojem gradu što ti ga dadne Jahve, Bog tvoj, ⁶nego u mjestu koje odabere Jahve, Bog tvoj, da ondje nastani ime svoje; samo tu žrtvuj pashu u predvečerje, o zalasku sunca, jer u to si vrijeme izišao iz Egipta. ⁷Skuhaj je i pojedi na mjestu koje odabere Jahve, Bog tvoj. Ujutro se onda okreni i zaputi svojim šatorima. ⁸Šest dana jedi beskvasan kruh, a sedmoga dana neka bude svečani zbor u čast Jahvi, Bogu tvome. Posla nikakva ne radi!

Ponovljeni zakon

I. VELIKA JAHVINA DJELA

Svetkovina žetve

⁹Nabroj sedam tjedana; a tih sedam tjedana uzmi brojiti kad srp počne žeti klasje. ¹⁰Tada drži Blagdan sedmica u čast Jahvi, Bogu svome, prinoseći dragovoljni prinos iz svoje ruke, kako te već Jahve, Bog tvoj, bude blagoslovio. ¹¹I proveseli se tada u nazočnosti Jahve, Boga svoga - na mjestu što ga Jahve, Bog tvoj, odabere da ondje nastani ime svoje - ti, sin tvoj i kći tvoja, sluga tvoj i sluškinja tvoja, levit koji bude u tvome gradu, došljak, sirota i udovica što budu kod tebe. ¹²Sjećaj se da si i sam bio rob u Egiptu. Zato drži i vrši ove uredbe.

Svetkovina sjenica

¹³Blagdan sjenica slavi sedam dana pošto pokupiš plodove sa svoga gumna i iz svoga badnja. ¹⁴Proveseli se na svoj blagdan ti, sin tvoj, kći tvoja, sluga tvoj, sluškinja tvoja, levit i došljak, sirota i udovica što se nađe u tvome gradu. ¹⁵Svetkuj u čast Jahvi, Bogu svome, sedam dana na mjestu koje odabere Jahve, jer će te Jahve, Bog tvoj, blagoslovom obasipati u svim tvojim žetvama, u svakom poslu ruku tvojih, da budeš potpuno veseo.

Godišnja hodočašća

¹⁶Triput u godini neka se pokažu svi tvoji muškarci pred Jahvom, Bogom tvojim, na mjestu koje on odabere: na Blagdan beskvasnog kruha, na Blagdan sedmica i na Blagdan sjenica. Ali neka nitko ne dođe pred Jahvu praznih ruku, ¹⁷nego neka svatko prinese što može, prema blagoslovu koji ti je udijelio Jahve, Bog tvoj.

Suci

¹⁸U svakom gradu koji ti daje Jahve, Bog tvoj, postavi suce i nadglednike za svoja plemena da narodom pravedno upravljaju. ¹⁹Ne iskrivljuj pravde; ne budi pristran; ne primaj mita, jer mito zasljepljuje oči mudrih, a

ugrožava stvar pravednih. ²⁰Teži za samom pravdom, da dugo živiš i zaposjedneš zemlju koju ti Jahve, Bog tvoj, daje.

Čuvanje čistoće bogoslužja

²¹Ne postavljalj ašere ni od kakva drveta oko žrtvenika Jahve, Boga svoga, koji podigneš; ²²i ne podiži stupova, jer su na zazor Jahvi, Bogu tvome.

17 Ne žrtvuj Jahvi, Bogu svome, ni vola ni ovna koji bi na sebi imao manu ili kakvo zlo, jer bi to bilo ružno pred Jahvom, Bogom tvojim.

²Ako se u tvojoj sredini - u bilo kojem tvom gradu što ti ga daje Jahve, Bog tvoj - nađe čovjek ili žena da učini što je zlo u očima Jahve, Boga tvoga, i krši njegov Savez: ³otičavši da iskazuje štovanje drugim bogovima te se pokloni njima, suncu, mjesecu ili bilo čemu od nebeske vojske, a što sam ja zabranio, ⁴i tebi se to javi i ti to čuješ, onda pomno istraži; i bude li istina i doista se ta grozota učinila u Izraelu, ⁵onda toga čovjeka ili tu ženu koji učiniše takvu opačinu izvedi na gradska vrata te ih kamenuj da poginu. ⁶Na smrt osuđeni neka se pogubi na iskaz dvojice ili trojice svjedoka. Na riječ jednoga svjedoka ne smije se pogubiti. ⁷Neka najprije svjedoci dignu ruku na nj da ga smaknu, a poslije toga neka je digne sav narod. Tako ćeš iskorijeniti zlo iz svoje sredine.

Evandjelje po Luki

I. KRSTITELJEVO I ISUSOVO ROĐENJE I SKROVITI ŽIVOT

Rođenje Ivana Krstitelja

⁵⁷Elizabeti se, međutim, navršilo vrijeme da rodi. I porodi sina. ⁵⁸Kad su njezini susjedi i rođaci čuli da joj Gospodin obilno iskaza dobrotu, radovahu se s njome.

⁵⁹Osmoga se dana okupe da obrežu dječaka. Htjedoše ga prozvati imenom njegova oca - Zaharija, ⁶⁰no mati se njegova usprotivi: »Nipošto, nego zvat će se Ivan!« ⁶¹Rekoše joj na to: »Ta nikoga nema od tvoje rodbine koji bi se tako zvao.« ⁶²Tada znakovima upitaju oca kojim ga imenom želi prozvati. ⁶³On zaiska pločicu i napisa »Ivan mu je ime!« Svi se začude, ⁶⁴a njemu se umah otvoriše usta i jezik te progovori blagoslivljajući Boga.

⁶⁵Strah obuze sve njihove susjede, a po svem su se Gorju judejskom razglašavali svi ti događaji. ⁶⁶I koji su god čuli, razmišljahu o tome pitajući se: »Što li će biti od ovoga djeteta?« Uistinu, ruka Gospodnja bijaše s njime.

⁶⁷A Zaharija, otac njegov, napuni se Duha Svetoga i stade prorokovati:

Hvalospjev Zaharijin

⁶⁸»Blagoslovljen Gospodin Bog Izraelov, što pohodi i otkupi narod svoj!

⁶⁹Podiže nam snagu spasenja u domu Davida, sluge svojega, ⁷⁰kao što obeća na usta svetih proroka svojih odvijeka:

⁷¹spasiti nas od neprijatelja naših i od ruke sviju koji nas mrze;

⁷²iskazati dobrotu ocima našim i sjetiti se svetog Saveza svojega,

⁷³zakletve kojom se zakle Abrahamu, ocu našem:

da će nam dati

⁷⁴te mu, izbavljeni iz ruku neprijatelja, služimo bez straha

⁷⁵u svetosti i pravednosti pred njim u sve dane svoje.

⁷⁶A ti, dijete, prorok ćeš se Svevišnjega zvati jer ćeš ići pred Gospodinom da mu pripraviš putove,

⁷⁷da pružiš spoznaju spasenja narodu njegovu po otpuštenju grijeha njihovih,

⁷⁸darom premilosrdnog srca Boga našega po kojem će nas pohoditi Mlado sunce s visine

⁷⁹da obasja one što sjede u tmuni i sjeni smrtnoj,

da upravi noge naše na put mira.«

Krstiteljev skroviti život

⁸⁰Dječak je, međutim, rastao i duhom jačao. Boravio je u pustinji sve do dana svoga javnog nastupa pred Izraelom.

13. tjedan,
65. dan čitanja, utorak, 28. veljače 2017.

Pnz 17,8-20,20
Lk 2, 1-20

Ponovljeni zakon

I. VELIKA JAHVINA DJELA

Vrhovni sud

⁸Bude li ti preteško štogod rasuditi: ubojstvo, sukob o pravima, kakvu ozljedu ili svađu u tvome gradu, tada ustani i pođi u mjesto što ga odabere Jahve, Bog tvoj. ⁹Obrati se svećenicima, levitima i sucu koji bude za ono vrijeme. Njih pitaj, oni će ti rasuditi. ¹⁰I učini onako kako ti budu kazali u mjestu koje Jahve odabere. Pazi: sve učini kako te upute. ¹¹Uradi prema uputi koju ti dadnu i prema presudi koju donesu. Od presude koju ti kažu ne odstupaj ni desno ni lijevo. ¹²Ako bi se tko drsko odupro i ne bi poslušao ni svećenika koji ondje stoji da služi Jahvi, Bogu tvome, ni suca, neka se taj čovjek pogubi. Tako ćeš iskorijeniti zlo iz Izraela, ¹³a sav će se narod, kad sazna, bojati i više se neće drsko odupirati.

Kralj

¹⁴Kad stigneš u zemlju koju ti Jahve, Bog tvoj, daje; kad je zaposjedneš i u njoj se nastaniš, pa onda kažeš: 'Želim da nad sobom postavim kralja, kako ga imaju svi drugi narodi oko mene' - ¹⁵tada ćeš onoga koga Jahve, Bog tvoj, odabere, sebi postaviti za kralja. Nekoga od svoje braće postavi sebi za kralja, a ne smiješ postavljati nad sobom tuđina koji ti nije brat. ¹⁶Samo neka ne drži mnogo konja i ne šalje naroda u Egipat da poveća broj konja. Jer vam je Jahve rekao: 'Ovim se putem nikada više ne vraćajte!' ¹⁷I neka nema mnogo žena da mu srce ne pođe stranputicom; i neka sebi ne gomila srebra ni zlata!

¹⁸A kad sjedne na kraljevsko prijestolje, neka sebi na svitak prepíše ovaj Zakon od svećenika Levijevaca. ¹⁹Neka ga drži uza se; neka ga čita sve vrijeme svoga života da nauči bojati se Jahve, Boga svoga, držati sve riječi ovoga Zakona i vršiti ove odredbe; ²⁰da se svojim srcem ne uzdigne iznad svoje braće i da ne skrene od ove zapovijedi ni desno ni lijevo, kako bi dugo kraljevao, on i sinovi njegovi, u Izraelu.

Svećenici

18 Svećenici Levijevci - sve pleme Levijevo - neka nemaju udjela ni baštine s Izraelom; neka žive od žrtava paljenih Jahvi i od njegove baštine. ²Neka, dakle, nemaju baštine među svojom braćom: Jahve je njihova baština, kako im je i rekao.

³Ovo neka bude svećenička pristojba od naroda - od onih koji žrtve prinose, bilo to goveče ili što od sitne stoke: svećeniku treba dati pleće, vilice i želudac. ⁴Davaj mu i prvine od svoga žita, od svoga vina, od svoga ulja i prvine od vune svojih ovaca, ⁵jer je njega odabrao Jahve, Bog tvoj, od svih tvojih plemena; njega i njegove sinove, da zauvijek stoje pred Jahvom, Bogom tvojim, te da obavljaju službu i blagoslivljaju u ime Jahve.

⁶Ako bi koji levit što boravi u nekom tvome gradu, bilo gdje u Izraelu, svom dušom zaželio da dođe u mjesto što ga Jahve odabere, ⁷može tu službovati u ime Jahve, Boga svoga, kao i druga njegova braća Levijevci koji stoje ondje pred Jahvom. ⁸Neka jede jednak dio kao i drugi, bez obzira na prodanu očevinu.

Prorok

⁹Kad uđeš u zemlju koju ti daje Jahve, Bog tvoj, nemoj se priučavati na odvratne čine onih naroda. ¹⁰Neka se kod tebe ne nađe nitko tko bi kroz oganj gonio svoga sina ili svoju kćer; tko bi se bavio gatanjem, čaranjem, vraćanjem i čarobnjaštvom; ¹¹nitko tko bi bajao, zazivao duhove i duše predaka ili se obraćao na pokojnike. ¹²Jer tko god takvo što čini gadi se Jahvi; zbog takvih odvratnosti njih i goni ispred tebe Jahve, Bog tvoj. ¹³Budi posve vjeran Jahvi, Bogu svome. ¹⁴Narodi koje ćeš naskoro otjerati s posjeda slušaju vračare i gatare, ali tebi to Jahve, Bog tvoj, ne dopušta.

¹⁵Proroka kao što sam ja, iz tvoje sredine, od tvoje braće, podignut će ti Jahve, Bog tvoj: njega slušajte! ¹⁶Posve onako kako si i tražio od Jahve, Boga svoga, na Horebu, na dan zбора, kada si govorio: 'Neću više da slušam glas Jahve, Boga svoga, niti želim više gledati

Ponovljeni zakon

I. VELIKA JAHVINA DJELA

II. JAHVINA DJELA OBVEZUJU JAHVIN NAROD

taj silni oganj da ne poginem!' ¹⁷Nato mi reče Jahve: 'Pravo su rekli. ¹⁸Podignut ću im proroka između njihove braće, kao što si ti. Staviti ću svoje riječi u njegova usta da im kaže sve što mu zapovjedim. ¹⁹A ne bude li tko poslušao mojih riječi što ih prorok bude govorio u moje ime, taj će odgovarati preda mnom. ²⁰A prorok koji bi se usuđivao govoriti što u moje ime što ja ne budem zapovjedio da govori i koji bi govorio u ime drugih bogova, takav prorok neka se pogubi.' ²¹Možda ćeš reći u svome srcu: 'Kako ćemo raspoznati riječ koju Jahve nije izrekao?' ²²Kad prorok govori u ime Jahve pa to ne bude i riječ se ne ispuni, onda je to riječ koje Jahve nije kazao. U drskosti je taj prorok govorio. Nemoj od njega strahovati.

4. KAZNENI ZAKON

Ubojstvo

19 Kad Jahve, Bog tvoj, istrijebi narode čiju zemlju tebi daje te kad ih istjeraš i nastaniš se u njihovim gradovima i domovima, ²u zemlji koju ti Jahve, Bog tvoj, daje u baštinu, odvoji tri grada. ³Načini put onamo, a onda područje zemlje koju ti Jahve, Bog tvoj, daje u baštinu podijeli natroje, tako da svaki ubojica može onamo uteći. ⁴Ovo je slučaj u kojemu ubojica može onamo pobjeći i spasiti svoj život: kad tko ubije svoga bližnjega nehotice, a da ga prije nije mrzio; ⁵primjerice, kad ode sa svojim bližnjim u šumu da siječe drva, zamahne sjekirom u ruci da obori drvo, gvožđe odleti s držalice i pogodi njegova druga te on pogine: takav ubojica neka uteče u jedan od tih gradova i spasiti će život. ⁶Inače bi krvni osvetnik, progoneći u svom bijesu ubojicu - kad bi put bio predug - mogao gonjenoga stići i pogubiti ga, iako taj nije zaslužio smrt budući da ubijenoga nije otprije mrzio. ⁷Stoga ti nalažem: tri grada odvoji!

⁸A kad Jahve, Bog tvoj, proširi tvoje područje, kao što se zakleo ocima tvojim, i dadne ti svu zemlju koju je obećao tvojim

ocima, ⁹budeš li držao i vršio sve ove zapovijedi što ti ih danas nalažem i ljubio Jahvu, Boga svoga, te hodio njegovim putovima sve vrijeme - onda ovim gradovima dodaj još tri grada: ¹⁰tako se neće prolijevati nedužna krv u tvojoj zemlji koju ti Jahve daje u baštinu i nećeš se krvlju okaljati.

¹¹Ali ako tko mrzi svoga bližnjega i vreba ga, skoči na nj i ubije ga, a zatim pobjegne u jedan od tih gradova, ¹²onda neka starješine onoga grada izvedu ubojicu i predaju ga u ruke krvnom osvetniku da ga pogubi. ¹³Neka ga oko tvoje ne sažaljuje! Tako ćeš u Izraelu iskorijeniti prolijevanje nedužne krvi i bit ćeš sretan.

Međa

¹⁴Nemoj pomicati susjedova međaša kojim su stari razmeđali tvoj posjed što ćeš ga naslijediti u zemlji koju ti Jahve, Bog tvoj, daje u baštinu.

Krivo svjedočanstvo

¹⁵Neka ne ustaje jedan jedini svjedok protiv čovjeka ni za koju krivnju i ni za kakav zločin. Kakav god bio prekršaj, neka presuda počiva na iskazu dvojice ili trojice svjedoka. ¹⁶Ako kakav krivi svjedok ustane protiv koga optužujući ga za pobunu, ¹⁷onda obojica koja se parbe neka stupe pred Jahvu, pred svećenika i suce koji budu vršili službu u to vrijeme. ¹⁸Neka suci provedu temeljitu istragu. Bude li se pokazalo da je svjedok lažan i da je lažno svjedočio protiv svoga brata, ¹⁹učinite mu onako kako je on kanio svome bratu. Iskorijeni zlo iz svoje sredine! ²⁰Drugi će, kad o tome čuju, pobožati se te više neće činiti takva zla u tvojoj sredini.

²¹Neka ti se oko ne sažaljuje! Život za život; oko za oko; zub za zub; ruka za ruku; noga za nogu.

Ponovljeni zakon

II. JAHVINA DJELA OBVEZUJU JAHVIN NAROD

5. SVETI RAT

Priprava

20 »Ako pođeš u rat na svoje neprijatelje te vidiš konje, kola i narod brojniji od sebe, ne boj ih se! Ta s tobom je Jahve, Bog tvoj, koji te izveo iz zemlje egipatske. ²Prije boja neka svećenik istupi i govori narodu. ³Neka im kaže: 'Čuj, Izraele! Danas polazite u boj na neprijatelje svoje. Neka vam srca ne klonu! Ne plašite se! Ne bojte se! Ne dršćite pred njima! ⁴Ta Jahve, Bog vaš, ide s vama da se bori za vas protiv vaših neprijatelja i da vas spasi.'

Potom neka narodu progovore nadglednici:

⁵'Ima li koga da je sagradio novu kuću a nije se u nju uselio? Neka se vrati kući svojoj da ne pogine u boju pa da se tko drugi u nju ne useli. ⁶Ima li koga da je zasadio vinograd a još ga nije brao? Neka se vrati domu svome da u boju ne pogine te da mu drugi roda ne obere. ⁷Ima li koga da se zaručio a nije se oženio? Neka se vrati domu svome da u boju ne pogine te da mu tko drugi zaručnice ne odvede.' ⁸Neka nadglednici nastave te narodu kažu: 'Tko se boji i kome srce trne, neka se vrati domu svome da ne trne srce njegovoj braći kao njemu.'

⁹Kad nadglednici završe govor narodu, neka vojni zapovjednici stanu na čelo naroda.«

Zauzimanje grada

¹⁰»Kada dođeš pod koji grad da na nj navališ, najprije mu ponudi mir. ¹¹Ako ti odgovori mirom i otvori ti vrata svoja, sav narod što se nađe u njemu podvrgni tlaku neka za te radi. ¹²Ali ako odbije tvoj mir i zarati s tobom, opsjedni ga. ¹³Kad ti ga Jahve, Bog tvoj, preda u ruke, sve njegove muškarce pobij ostrim mačem! ¹⁴A žene, djecu, stoku, sve što bude u gradu - sav plijen - uzmi sebi i uživaj plijen od svojih neprijatelja što ti ga daje Jahve, Bog tvoj. ¹⁵Tako čini sa svim gradovima koji budu vrlo daleko od tebe, koji ne budu gradovi ovih naroda odavde. ¹⁶U

gradovima onih naroda koje ti Jahve, Bog tvoj, preda u baštinu ništa ne ostavljaj na životu, ¹⁷nego ih udari 'heremom' - kletim uništenjem: Hetite i Amorejce, Kanaance i Perizane, Hivijce i Jebusejce, kako ti je Jahve, Bog tvoj, naredio, ¹⁸tako da vas ne nauče činiti sve one odvratnosti što ih čine svojim bogovima te da ne sagriješite protiv Jahve, Boga svoga.

¹⁹Kad navališ na kakav grad pa ga moradneš dugo opsjedati da ga osvojiš, nemoj uništavati njegovih stabala zasijecajući u njih sjekalom. Možeš im jesti plod, a nemoj ih sjeći. Jer poljska stabla nisu ljudi da bi ispred tebe mogla bježati u utvrdu. ²⁰Jedino stabla za koja znaš da nisu voćke možeš ništiti; njih možeš sjeći i od njih praviti naprave za opsadu grada koji je u ratu protiv tebe dok ne padne.«

Evandjelje po Luki

I. KRSTITELJEVO I ISUSOVO ROĐENJE I SKROVITI ŽIVOT

Rođenje Isusovo

2 U one dane izađe naredba cara Augusta da se provede popis svega svijeta. ²Bijaše to prvi popis izvršen za Kvirinijeva upravljanja Sirijom. ³Svi su išli na popis, svaki u svoj grad. ⁴Tako i Josip, budući da je bio iz doma i loze Davidove, uziđe iz Galileje, iz grada Nazareta, u Judeju - u grad Davidov, koji se zove Betlehem - ⁵da se podvrgne popisu zajedno sa svojom zaručnicom Marijom koja bijaše trudna.

⁶I dok su bili ondje, navršilo joj se vrijeme da rodi. ⁷I porodi sina svoga, prvorođenca, povi ga i položi u jaslje jer za njih nije bilo mjesta u svratištu.

Pohod pastirâ

⁸A u tom kraju bijahu pastiri: pod vedrim su nebom čuvali noćnu stražu kod svojih stada. ⁹Anđeo im Gospodnji pristupi i slava ih Gospodnja obasja! Silno se prestrašiše. ¹⁰No anđeo im reče: »Ne bojte se! Evo, javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! ¹¹Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj - Krist, Gospodin. ¹²I evo vam znaka: naći ćete novorođenče povijeno gdje leži u jaslama.« ¹³I odjednom se anđelu pridruži silna nebeska vojska hvaleći Boga i govoreći:

¹⁴»Slava na visinama Bogu,
a na zemlji mir ljudima,
miljenicima njegovim!«

¹⁵Čim anđeli otiđoše od njih na nebo, pastiri stanu poticati jedni druge: »Hajdemo dakle do Betlehema. Pogledajmo što se to dogodilo, događaj koji nam obznani Gospodin.« ¹⁶I pohite te pronađu Mariju, Josipa i novorođenče gdje leži u jaslama. ¹⁷Pošto sve pogledaše, ispriповjediše što im bijaše rečeno o tom djetetu. ¹⁸A svi koji su to čuli divili se tome što su im pripovijedali pastiri.

¹⁹Marija u sebi pohranjivaše sve te događaje i prebiraše ih u svome srcu.

²⁰Pastiri se zatim vratiše slaveći i hvaleći Boga za sve što su čuli i vidjeli kako im je bilo rečeno.

13. tjedan,
66. dan čitanja, srijeda, 1. ožujka 2017.

Pnz 21-23
Mk 16,9-20

Ponovljeni zakon

II. JAHVINA DJELA OBVEZUJU JAHVIN NAROD

6. RAZLIČITI ZAKONI

Ako je ubojica nepoznat

21 »Ako se u zemlji koju ti Jahve, Bog tvoj, daje da je zaposjedneš nađe tko ubijen gdje u polju leži - a ne zna se tko ga je ubio - ²onda neka odu tvoje starješine i suci te izmjere udaljenost od ubijenoga do okolnih gradova. ³Tako će ustanoviti koji je grad najbliže ubijenom. Starješine toga grada neka tada uzmu junicu što još nije radila: što još pod jarmom nije vukla. ⁴Neka zatim starješine onoga grada stjeraju junicu u kakav nepresušni potok, na mjesto koje se ne obrađuje i ne zasijava, i ondje, na potoku, neka junicu zakolju. ⁵Zatim neka dođu svećenici, potomci Levijevi. Jer njih je odabrao Jahve, Bog tvoj, da mu služe i da u ime Jahvino blagoslivljaju; na njihovu se riječ rješava svaki spor i svako nasilje. ⁶Zatim sve starješine iz onoga grada koji bude najbliži ubijenome neka operu ruke u potoku nad zaklanom junicom. ⁷Potom neka izjave: 'Naše ruke nisu prolile ove krvi niti smo svojim očima išta vidjeli. ⁸Zakrili, Jahve, svoj narod Izrael koji si oslobodio; ne dopusti da se proljeva nedužna krv u tvome izraelskom narodu!' Tako će biti zaštićeni od krvi. ⁹A ti ćeš ukloniti proljevanje nedužne krvi iz svoje sredine ako učiniš što je pravo u Jahvinim očima.«

Postupak sa zarobljenicima

¹⁰»Kad odeš u rat na svoje neprijatelje pa ih Jahve, Bog tvoj, preda u ruke tvoje te ih zarobiš, ¹¹ako među zarobljenicima opaziš lijepu ženu i u nju se zagledaš, možeš je uzeti za ženu. ¹²Dovedi je svojoj kući pa neka obrije glavu, obreže nokte ¹³i odbaci haljine u kojima je zarobljena. Neka provede mjesec dana u tvome domu oplakujući svoga oca i svoju majku. Poslije toga možeš joj pristupiti kao muž i neka ti postane ženom. ¹⁴Ako ti poslije ne bi bila po volji, pusti je kuda joj drago. Za novac je ne smiješ prodati niti s njom postupiti kao s ropkinjom jer ti je bila žena.«

Pravo prvorodstva

¹⁵»Ako koji čovjek imadne dvije žene: jednu koja mu je draga, a drugu koja mu je mrska, te mu i draga i mrska rode sinove, ali prvorodenac bude od one koja mu je mrska, ¹⁶onda, kad dođe dan da podijeli svoju imovinu među svoje sinove, ne smije postupiti prema prvorodencu od drage na štetu sina od mrske, koji je prvenac, ¹⁷nego mora za prvorodenca priznati sina od mrske i njemu dati dvostruk dio od svega što ima. Jer on je prvina njegove snage - njemu pripada pravo prvorodstva.«

Nevaljali sin

¹⁸»Ako tko imadne opaka i nepokorna sina koji neće da sluša ni oca ni majke - pa ni onda pošto ga kazne - ¹⁹neka ga njegov otac i njegova mati odvedu starješinama svoga grada, na vrata svoga mjesta, ²⁰i neka kažu gradskim starješinama: 'Ovaj naš sin opak je i nepokoran; neće da nas sluša; ništarija je i pijanica.' ²¹Potom neka ga svi ljudi, njegovi sugrađani, kamenjem zasiplju dok ne pogine. Tako ćeš iskorijeniti zlo iz svoje sredine: sav će Izrael to čuti i bojat će se.«

Tijelo obješenika

²²»Ako tko učini grijeh koji zaslužuje smrt te bude pogubljen vješanjem o stablo, ²³njegovo mrtvo tijelo neka ne ostane na stablu preko noći, nego ga pokopaj istoga dana, jer je obješeni prokletstvo Božje. Tako nećeš okaljati svoje zemlje, koju ti Jahve, Bog tvoj, daje u baštinu.«

Propisi o tuđem vlasništvu

22 »Kad vidiš kako luta vol ili ovca tvoga brata, nemoj proći mimo njih, nego ih otjeraj svome bratu. ²Ako ti brat nije blizu ili ga ne znaš, kući ih svojoj dotjeraj pa neka ostanu kod tebe dokle brat tvoj ne dođe po njih. Tada mu ih vrati. ³Tako čini s njegovim magarcem, s njegovim ogrtačem i sa svime

Ponovljeni zakon

II. JAHVINA DJELA OBVEZUJU JAHVIN NAROD

što brat tvoj izgubi, a ti nađeš. Nije ti dopušteno prolaziti mimo njegovo.

⁴Kad opaziš kako se magarac tvoga brata ili njegov vol svalio na putu, ne kloni se, nego mu pomoz da ih podigne.

⁵Žena ne smije na se stavljati muške odjeće, a muškarac se ne smije oblačiti u ženske haljine. Tko bi to činio bio bi odvratn Jahvi, Bogu svome.

⁶Ako putem naiđeš na ptičje gnijezdo sa ptićima ili s jajima, na stablu ili na zemlji, a majka bude ležala sa ptićima ili na jajima, nemoj uzimati majke sa ptićima: ⁷pusti majku na slobodu, a ptiće uzmi. Tako ćeš imati sreću i dug život.

⁸Kad gradiš novu kuću, na krovu načini ogradu da svoju kuću, kad bi tko s nje pao, ne okaljaš krvlju.

⁹Po svome vinogradu nemoj sijati drugog usjeva da ne bi bila posvećena čitava ljetina: i plod sjemena i rod vinograda.

¹⁰Ne upreži u plug vola i magarca zajedno.

¹¹Ne oblači se u tkaninu otkanu od vune i lana zajedno.

¹²Na četiri roglja ogrtača kojim se zaogrćeš napravi rese.«

Dobar glas mlade žene

¹³»Ako koji čovjek uzme ženu i uđe k njoj, ali je potom zamrzi, ¹⁴pripiše joj ružnoće i ozloglasi je govoreći: 'Oženih se njome, ali kad joj priđoh, ne nađoh u nje znakova djevičanstva' - ¹⁵neka tada djevojčin otac i majka uzmu dokaz djevojčina djevičanstva te ga iznesu pred gradske starješine na vrata.

¹⁶Potom neka progovori starješinama djevojčin otac: 'Ovome sam čovjeku dao svoju kćer za ženu, ali mu je omrzla. ¹⁷Stoga joj pripisuje svašta ružno i tvrdi: nisam u tvoje kćeri našao znakove djevičanstva. Ali evo djevičanskih znakova moje kćeri!' I neka razastru plahu pred gradskim starješinama. ¹⁸Neka tada starješine onoga grada uzmu muža pa ga kazne; ¹⁹neka ga, zato što je pronio ružan glas

o jednoj izraelskoj djevici, udare globom od stotinu srebrnika pa ih dadnu ocu mlade žene. I neka mu ona i dalje bude ženom da je ne može pustiti dok je živ.

²⁰Ali ako optužba - da se na mladoj ženi nije našlo djevičanstvo - bude istinita, ²¹neka djevojku izvedu na kućna vrata njezina oca pa neka je ljudi njezina grada kamenjem zasiplju dok ne umre, jer je počinila besramnost u Izraelu odajući se bludu u očevu domu. Tako ćeš iskorijeniti zlo iz svoje sredine.«

Preljub i bludnost

²²»Ako se koji čovjek zateče gdje leži sa ženom udatom za drugoga, neka oboje - i čovjek koji je ležao sa ženom i sama žena - budu smaknuti. Tako ćeš iskorijeniti zlo iz Izraela. ²³Ako mladu djevicu zaručenu za nekoga u gradu sretne drugi čovjek i s njom legne, ²⁴oboje ih dovedite do vrata toga grada pa ih kamenjem zasipljite dok ne umru: djevojku što nije zvala u pomoć u gradu, a čovjeka što je oskrvnuo ženu bližnjega svoga. Tako ćeš iskorijeniti zlo iz svoje sredine.

²⁵Ako čovjek u polju naiđe na zaručenu djevojku i silom legne s njom, onda neka se pogubi samo taj što je s njom legao; ²⁶a djevojci nemoj ništa: nema na njoj krivnje kojom bi zasluživala smrt. Jer to je kao da navali tko na bližnjega svoga i ubije ga. ²⁷On ju je zatekao u polju; i premda je zaručena djevojka zapomagala, nije bilo nikoga da joj priskoči u pomoć.

²⁸Ako čovjek naiđe na mladu djevicu koja nije zaručena te je pograbi i s njom legne, pa budu uhvaćeni na djelu, ²⁹tada čovjek koji je s njom ležao neka djevojčinu ocu dade pedeset srebrnika. A budući da ju je oskrvnuo, neka je uzme za ženu da je ne može pustiti dok je živ.

23 Neka se nitko ne ženi ženom oca svoga i neka ne odgrće očeva pokrivača.«

Ponovljeni zakon

II. JAHVINA DJELA OBVEZUJU JAHVIN NAROD

Isključeni iz zajednice

²»Neka se u Jahvinu zajednicu ne prima onaj komu je stučena mošnjica ili odrezano udo. ³Ni mješanac neka se ne prima u Jahvinu zajednicu; neka se njegovi ne primaju u zajednicu Jahvinu ni do desetog koljena. ⁴Neka ne ulazi u Jahvinu zajednicu ni Amonac ni Moabac; nitko od njihovih, čak ni u deseto koljeno, ne smije nikad u zajednicu Jahvinu. ⁵A sve zato što nisu izašli pred vas s kruhom i vodom kad bijaste na putu izišavši iz Egipta i što su za novce najmili sina Beorova, Bileama iz Petora u Aram Naharajimu, da te prokune. ⁶Ali Jahve, Bog tvoj, ne htjede uslišati Bileama, nego ti Jahve, Bog tvoj, prometnu prokletstvo u blagoslov jer te ljubi Jahve, Bog tvoj. ⁷Nikad ne promiči njihovo blagostanje i njihovo dobro u sve dane svoje dovijeka. ⁸Nemoj prezirati Edomca, jer je on brat tvoj. Ne preziri ni Egipćanina, jer si bio došljak u zemlji njegovoj. ⁹Njihovi potomci u trećem naraštaju mogu se primiti u Jahvinu zajednicu.«

Čistoća vojske u taboru

¹⁰»Kad pođeš s taborom na svoje neprijatelje, čuvaj se od svakoga zla. ¹¹Ako je među tvojima tko postao nečist zbog noćnog izljeva, neka iziđe iz tabora i neka se ne vraća u nj. ¹²A predvečer neka se u vodi opere te u smiraj može opet u tabor. ¹³Imaj izvan tabora mjesto gdje ćeš ići napolje. ¹⁴Sa svojom opremom nosi i lopaticu: njome ćeš, kad ideš napolje, iskopati rupu i poslije zatrpati svoju nečist. ¹⁵Ta Jahve, Bog tvoj, ide posred tvoga tabora da te štiti i da ti predaje neprijatelje. Stoga i tvoj tabor treba da bude svet: neka Jahve ne zapazi u tebe ništa nedolično, da se ne bi odvratio od tebe.«

Zaštita slabih

¹⁶»Ne smiješ gospodaru izručivati roba koji je od svoga gospodara utekao k tebi. ¹⁷Neka boravi s tobom u tvojim sredini, u mjestu što ga

odabere u jednome od tvojih gradova gdje mu se sviđa. Nemoj s njime loše postupati.

¹⁸Neka ne bude svetišne bludnice među izraelskim kćerima i neka ne bude svetišnog bludnika među izraelskim sinovima! ¹⁹Ne donosi u dom Jahve, Boga svoga, ni za kakav zavjet bludničine plaće ni pasjeg novca, jer je oboje odvratno Jahvi, Bogu tvome.

²⁰Ne traži kamata od svoga brata, niti kamata za novac, niti kamata na jestvine, niti kamata na bilo što gdje se obično traže. ²¹Od tuđinca možeš tražiti kamate, ali ih od svoga brata nemoj tražiti, da ti Jahve, Bog tvoj, udijeli blagoslov u svakom pothvatu tvoje ruke u zemlji u koju ideš da je zaposjedneš.

²²Kad zavjetuješ kakav zavjet Jahvi, Bogu svome, ne oklijevaj da ga ispuniš. Zacijelo će ga Jahve, Bog tvoj, od tebe tražiti; i bio bi ti grijeh. ²³Ako se ne zavjetuješ, neće ti biti grijeh. ²⁴Ali ispuni ono što prijeđe preko tvojih usana, zavjet koji si svojim ustima slobodno učinio Jahvi, Bogu svome.

²⁵Ako uđeš u vinograd svoga susjeda, slobodno ti je zobati grožđa do mile volje, ali u svoj sud ne smiješ stavljati. ²⁶Ako uđeš u žito svoga susjeda, možeš kidati klasove rukom, ali ne smiješ prinositi srpa susjedovu žitu.«

Evandjelje po Luki

I. KRSTITELJEVO I ISUSOVO ROĐENJE I SKROVITI ŽIVOT

Obrezanje i prikazanje u Hramu

²¹Kad se navršilo osam dana da bude obrezan, nadjenuše mu ime Isus, kako ga je bio prozvao anđeo prije njegova začeća. ²²Kad se zatim po Mojsijevu Zakonu navršišu dani njihova čišćenja, poniješe ga u Jeruzalem da ga prikažu Gospodinu - ²³kao što piše u Zakonu Gospodnjem: Svako muško prvorodenče neka se posveti Gospodinu! - ²⁴i da prinesu žrtvu kako je rečeno u Zakonu Gospodnjem: dvije grlice ili dva golubića.

Šimunovo proroštvo

²⁵Živio tada u Jeruzalemu čovjek po imenu Šimun. Taj čovjek, pravedan i bogobožan, iščekivao je Utjehu Izraelovu i Duh Sveti bijaše na njemu. ²⁶Objavio mu Duh Sveti da neće vidjeti smrti dok ne vidi Pomazanika Gospodnjega. ²⁷Ponukan od Duha, dođe u Hram. I kad roditelji unijehu dijete Isusa da obave što o njemu propisuje Zakon, ²⁸primi ga on u naručje, blagoslovi Boga i reče:

²⁹»Sad otpuštaš slugu svojega, Gospodaru, po riječi svojoj, u miru!

³⁰Ta vidješe oči moje spasenje tvoje,

³¹koje si pripravio

pred licem svih naroda:

³²svjetlost na prosvjetljenje naroda, slavu puka svoga izraelskoga.«

³³Otac njegov i majka divili se što se to o njemu govori. ³⁴Šimun ih blagoslovi i reče Mariji, majci njegovoj: »Ovaj je evo postavljen na propast i uzdignuće mnogima u Izraelu i za znak osporavan - ³⁵a i tebi će samoj mač probosti dušu - da se razotkriju namisli mnogih srdaca!«

Anino proroštvo

³⁶A bijaše neka proročica Ana, kći Penuelova, iz plemena Ašerova, žena veoma odmakla u godinama. Nakon djevojaštva živjela

je s mužem sedam godina, ³⁷a sama kao udovica do osamdeset i četvrte. Nije napuštala Hrama, nego je postovima i molitvama danju i noću služila Bogu. ³⁸Upravo u taj čas nadodje. Hvalila je Boga i svima koji iščekivahu otkupljenje Jeruzalema pripovijedala o djetetu.

Isusov skroviti život

³⁹Kad obaviše sve po Zakonu Gospodnjem, vratiše se u Galileju, u svoj grad Nazaret. ⁴⁰A dijete je raslo, jačalo i napunjalo se mudrošću i milost je Božja bila na njemu.

Isus među učiteljima

⁴¹Njegovi su roditelji svake godine o blagdanu Pashe išli u Jeruzalem. ⁴²Kad mu bijaše dvanaest godina, uzidoše po običaju blagdanskome. ⁴³Kad su minuli ti dani, vraćahu se oni, a dječak Isus osta u Jeruzalemu, a da nisu znali njegovi roditelji. ⁴⁴Uvjereni da je među suputnicima, odoše dan hoda, a onda ga stanu tražiti među rodbinom i znancima. ⁴⁵I kad ga ne nađu, vrte se u Jeruzalem tražeći ga.

⁴⁶Nakon tri dana nađoše ga u Hramu gdje sjedi posred učiteljâ, sluša ih i pita. ⁴⁷Svi koji ga slušahu bijahu zaneseni razumnošću i odgovorima njegovim. ⁴⁸Kad ga ugledaše, zapanjiše se, a majka mu njegova reče: »Sinko, zašto si nam to učinio? Gle, otac tvoj i ja žalosni smo te tražili.« ⁴⁹A on im reče: »Zašto ste me tražili? Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega?« ⁵⁰Oni ne razumješe riječi koju im reče.

Isus u Nazaretu

⁵¹I siđe s njima, dođe u Nazaret i bijaše im poslušan. A majka je njegova brižno čuvala sve ove uspomene u svom srcu. ⁵²A Isus napredovao je u mudrošću, dobi i milosti kod Boga i ljudi.

13. tjedan,
67. dan čitanja, četvrtak, 2. ožujka 2017.

Pnz 24-27
Lk 3,1-20

Ponovljeni zakon

II. JAHVINA DJELA OBVEZUJU JAHVIN NAROD

Rastava

24 »Kada tko uzme ženu i s njome postupi kao muž, a potom na njoj otkrije što ružno te ona više ne nalazi milosti u njegovim očima i on joj napiše otpusno pismo, uruči joj ga i potjera je iz svoje kuće, ²a ona izađe iz njegove kuće, ode i pođe za drugoga ³pa omrzne i tome drugomu te joj i on napiše otpusno pismo, uruči joj ga i otjera je iz svoje kuće - ili pak umre taj koji ju je drugi uzeo - ⁴tada je, pošto se tako oskrvnula, ne može opet uzeti za ženu onaj prvi muž koji je bijaše otpustio. Bilo bi to odvratno pred Jahvom; ne smiješ uvaljivati u grijeh zemlju koju ti Jahve, Bog tvoj, daje u baštinu.«

Pravičnost i čovječnost

⁵»Kad se tko netom oženi, neka ne ide u vojsku; neka mu se ne dodjeljuje nikakva služba, nego, oslobođen, neka ostane kod kuće godinu dana da razveseljuje ženu koju je doveo.

⁶Neka se ne uzima u zalog žrvanj, ni gornji ni donji: ta time bi se u zalog uzimao sam život. ⁷Ako se nađe tko da otme koga između svoje braće Izraelaca te postupi s njim kao s robom ili ga proda, taj otmičar neka se smakne! Tako ćeš iskorijeniti zlo iz svoje sredine.

⁸Javi li se guba, pazi da brižno držiš i vršiš sve što vas pouče levitski svećenici. Držite i vršite što njima naredim. ⁹Sjećaj se što je Jahve, Bog tvoj, učinio Mirjami na putu kad ste izišli iz Egipta.

¹⁰Kada bližnjemu svome daješ bilo kakav zajam, nemoj ulaziti u njegovu kuću da mu uzmeš zalog. ¹¹Stoj vani, a čovjek komu si dao zajam neka ti iznese zalog van. ¹²A ako on bude siromah, nemoj lijegati s njegovim zalogom; ¹³o zalasku sunca moraš mu vratiti zalog da on mogne spavati u svome ogrtaču i tebe blagoslivljati. To će ti biti dobro djelo pred Jahvom, Bogom tvojim.

¹⁴Nemoj zakidati jadnoga i bijednog najamnika, bio on tvoj sunarodnjak ili došljak

iz kojega grada u tvojoj zemlji. ¹⁵Svaki dan daj mu zaradu prije nego sunce zađe, jer je siromah i za njom uzdiše. Tako neće na te vapiti Jahvi i nećeš sagriješiti.

¹⁶Neka se očevi ne osuđuju na smrt zbog sinova ni sinovi zbog očeva; neka svatko za svoj grijeh gine.

¹⁷Ne izvrći pravice došljaku ni siroti i ne uzimaj u zalog haljine udovici. ¹⁸Sjećaj se da si bio rob u Egiptu i da te odande izbavio Jahve, Bog tvoj; zato ti nalažem da ovu zapovijed vršiš.

¹⁹Kad žanješ žito na svojoj njivi pa zaboraviš koji snop na njivi, ne vraćaj se po nj; neka ostane došljaku, siroti i udovici da te Jahve, Bog tvoj, blagoslovi u svakom pothvatu ruku tvojih.

²⁰Kad jednom omlatiš svoje masline, više iza sebe ne pretražuj; neka to ostane došljaku, siroti i udovici. ²¹Kad obereš svoj vinograd, ne paljetkuj iza sebe; neka to bude za došljaka, sirotu i udovicu. ²²Sjećaj se kako si bio rob u zemlji egipatskoj; zato ti naređujem da ovu zapovijed vršiš.

25 Kad nastane svađa među ljudima i dođu na sud da im se sudi, neka se dade pravo onome koji je prav, a krivac neka se osudi. ²Ako krivac zasluži da bude išiban, neka mu sudac naredi da legne i tu pred njim neka mu odbroje onoliko udaraca koliko odgovara njegovoj krivnji. ³Do četrdeset udaraca može mu se dati, ali ne više, da modrica ne bi bila prevelika te se ne bi ponizio tvoj brat pred tobom kad bi mu udarali više udaraca.

⁴Ne zavezuju usta volu kad vrše.«

Zakon levirata

⁵»Kad braća stanuju zajedno pa jedan od njih umre a da nije imao sina, žena pokojnoga neka se ne preudaje izvan kuće, nego neka k njoj pristupi njezin djever i uzme je sebi za ženu te izvrši djeversku dužnost. ⁶A prvi sin koga ona rodi neka ostane na ime njegova pokojnoga brata da njegovo ime ne izumre u

Ponovljeni zakon

II. JAHVINA DJELA OBVEZUJU JAHVIN NAROD

Izraelu. ⁷Ako, međutim, onaj čovjek ne želi da se oženi svojom snahom, onda njegova snaha neka dođe na vrata pred starješine i kaže: 'Neće djever moj da sačuva ime bratu svome u Izraelu; neće da mi učini djeversku dužnost.'

⁸Neka ga pozovu starješine njegova grada i pitaju. Bude li uporan i kaže: 'Ne želim se njom ženiti', ⁹neka njegova snaha k njemu pristupi na oči starješine pa mu skine s noge sandalu, pljune mu u lice i kaže ove riječi: 'Ovako se radi čovjeku koji neće da podigne doma svome bratu!' ¹⁰Taj neka se prozove u Izraelu 'Dom bosoga'.«

Dodaci

¹¹»Ako se dvojica potuku, pa žena jednoga pođe da izbavi svoga muža iz šaka onoga koji ga tuče i pruži ona svoju ruku i onoga uhvati za sram, ¹²odsijeci joj ruku i neka je ne sažaljuje oko tvoje.

¹³U torbi nemoj nositi dvojak uteg, veći i manji. ¹⁴U svojoj kući opet nemoj držati dvojak efu: veću i manju. ¹⁵Neka ti je uteg potpun i točan i neka ti je efa potpuna i točna, da dugo živiš na zemlji koju ti daje Jahve, Bog tvoj. ¹⁶Ta Jahvi je, Bogu tvome, odvratn tko to čini, tko god čini nepravdu.

¹⁷Sjećaj se onoga što ti je učinio Amalek dok ste bili na putu pošto ste izišli iz Egipta; ¹⁸kako te dočeka na putu i pobi u tvom zaleđu sve nemoćne kad si bio umoran i iscrpljen jer se nije Boga bojao. ¹⁹I zato kad te Jahve, Bog tvoj, smiri od svih tvojih neprijatelja naokolo u zemlji koju ti Jahve, Bog tvoj, daje u baštinu, izbriši pod nebom spomen na Amaleka. Ne zaboravi!«

7. OBREDNA ISPOVIJEST

Prigodom prinošenja prvih plodova

26 »Kad stigneš u zemlju koju ti Jahve, Bog tvoj, daje u baštinu, kad je zaposjedneš i u njoj se nastaniš, ²uzmi nešto prvina od svakoga ploda što ga budeš dobivao od zemlje koju ti Jahve, Bog tvoj, daje: stavi ih

u košaru, otiđi u mjesto što ga Jahve, Bog tvoj, odabere da u njemu nastani svoje ime. ³Stupi k svećeniku koji bude tada vršio službu i reci: 'Priznajem danas pred Jahvom, Bogom svojim, da sam stigao u zemlju za koju se Jahve zakleo našim ocima da će je nama dati.'

⁴Zatim će svećenik uzeti iz tvoje ruke košaru i položiti je pred žrtvenik Jahve, Boga tvoga.

⁵Ti onda nastavi i reci pred Jahvom, Bogom svojim: 'Moj je otac bio aramejski lutalac koji je s malo čeljadi sišao u Egipat da se skloni. Ali je ondje postao velikim, brojnim i moćnim narodom. ⁶Egipćani su s nama postupali loše; tlačili su nas i nametnuli nam teško ropstvo.

⁷Vapili smo Jahvi, Bogu otaca svojih. Jahve je čuo vapaj naš; vidje naš jad, našu nevolju i našu muku. ⁸Iz Egipta nas izvede Jahve moćnom rukom i ispruženom mišicom, velikom strahotom, znakovima i čudesima. ⁹I dovede nas na ovo mjesto i dade nam ovu zemlju, zemlju kojom teče med i mlijeko. ¹⁰I sad, evo, donosim prvine plodova s tla što si mi ga, Jahve, dao.' Stavi ih pred Jahvu, Boga svoga, i pred Jahvom, Bogom svojim, duboko se nakloni. ¹¹A onda zajedno s levitom i došljakom koji bude kod tebe uživaj sva dobra kojima je Jahve, Bog tvoj, obasuo tebe i dom tvoj.«

Prigodom trogodišnje desetine

¹²»A kad treće godine - godine desetine - završiš odjeljivanje sve desetine od svoga prihoda i dadeš levitu, došljaku, siroti i udovici po tvojim gradovima da jedu do sitosti, ¹³tada pred Jahvom, Bogom svojim, izjavi: 'Iz kuće sam uklonio ono što je bilo posvećeno. Dao sam još i levitu, došljaku, siroti i udovici, prema svim tvojim zapovijedima koje si mi izdao. Ni jedne tvoje zapovijedi nisam prekršio ni zaboravio. ¹⁴Od toga nisam ništa jeo u žalosti; od toga nisam ništa žrtvovao u nečistoći, niti sam od toga što dao mrtvacu; slušao sam glas Jahve, Boga svoga; u svemu sam učinio kako si mi naredio. ¹⁵Pogledaj s nebesa, iz svoga

Ponovljeni zakon

II. JAHVINA DJELA OBVEZUJU JAHVIN NAROD

svetog prebivališta, i blagoslovi narod svoj izraelski i zemlju koju si nam dao, zemlju kojom teče med i mlijeko - kako si se zakleo ocima našim.'«

8. PROKLETSTVA I BLAGOSLOVI

¹⁶»Jahve, Bog tvoj, naređuje ti danas da vršiš ove zakone i uredbe. Drži ih, dakle, i vrši svim srcem svojim i svom dušom svojom. ¹⁷Danas si ugovorio s Jahvom da će ti on biti Bog, a ti da ćeš ići njegovim putovima, držati njegove zakone, njegove zapovijedi i njegove uredbe i slušati njegov glas. ¹⁸Danas je Jahve ugovorio s tobom da ćeš ti biti njegov narod, njegova predraga svojina, kako ti je obećao, i da ćeš držati sve njegove zapovijedi. ¹⁹On će te uzvisiti čašću, imenom i slavom nad sve narode koje je stvorio; i ti ćeš biti narod posvećen Jahvi, Bogu svome, kako ti je rekao.«

Uspostava zakona

27 Potom Mojsije i starješine izraelske nalože narodu: »Vršite sve zapovijedi što vam ih danas naređujem. ²Onog dana kad prijedete preko Jordana u zemlju što ti je daje Jahve, Bog tvoj, podigni sebi veliko kamenje; krečom ga okreči ³i na njemu ispiši sve riječi ovoga Zakona u trenutku kad budeš ulazio u zemlju što ti je daje Jahve, Bog tvoj, u zemlju kojom teče med i mlijeko, kako ti je rekao Jahve, Bog otaca tvojih. ⁴Kada, dakle, prijedeš preko Jordana, onda to kamenje, kako ti danas zapovijedam, podigni na brdu Ebalu i okreči ga krečom. ⁵Ondje sagradi i žrtvenik Jahvi, Bogu svome - žrtvenik od kamenja na koje nisi spuštao gvožđa. ⁶Žrtvenik Jahvi, Bogu svome, sagradi od neklesana kamena. Na njemu prinosi paljenice Jahvi, Bogu svome. ⁷Prinosi i pričesnice i ondje ih blaguj, radujući se pred Jahvom, Bogom svojim. ⁸Ispiši na tom kamenju sve riječi ovoga Zakona: ureži ih dobro.«

⁹Zatim Mojsije i levitski svećenici rekoše

svemu Izraelu: »Pozor, Izraele, i slušaj! Danas si postao narodom Jahve, Boga svoga. ¹⁰Zato slušaj glas Jahve, Boga svoga, i vrši zapovijedi njegove i zakone njegove koje ti danas naređujem.«

¹¹Onoga dana naredi Mojsije narodu: ¹²»Kad prijedete preko Jordana, neka ova plemena: Šimun, Levi, Juda, Jisakar, Josip i Benjamin stanu na brdu Gerizimu da blagoslivljaju narod. ¹³A ova neka stanu na brdu Ebalu da proklinju: Ruben, Gad, Ašer, Zebulun, Dan i Naftali. ¹⁴Neka onda Levijevci preuzmu riječ i jakim glasom reknu svim Izraelcima:

¹⁵'Proklet bio tko načini kumira, klesana ili livena - zazor Jahvi, djelo rukotvorca, sve ako ga stavi i na potajno mjesto.' - I sav narod neka odgovori: 'Amen!'

¹⁶'Proklet bio koji vrijeđa oca svoga i majku svoju!' - I sav narod neka reče: 'Amen!'

¹⁷'Proklet bio koji pomakne međaš susjedov!' - I sav narod neka reče: 'Amen!'

¹⁸'Proklet bio koji slijepca zavede na stranputicu!' - I sav narod neka reče: 'Amen!'

¹⁹'Proklet bio koji krnji prava došljaka, sirote i udovice!' - I sav narod neka reče: 'Amen!'

²⁰'Proklet bio koji legne sa ženom oca svoga, jer je razgrnuo pokrivač oca svoga!' - I sav narod neka reče: 'Amen!'

²¹'Proklet bio koji legne s bilo kakvom životinjom!' - I sav narod neka reče: 'Amen!'

²²'Proklet bio koji legne sa svojom sestrom, bila ona kći njegova oca ili kći njegove majke.' - I sav narod neka reče: 'Amen!'

²³'Proklet bio koji legne s punicom svojom!' - I sav narod neka reče: 'Amen!'

²⁴'Proklet bio koji ubije blišnjega svoga iz potaje!' - I sav narod neka reče: 'Amen!'

²⁵'Proklet bio koji primi mito da smrt donese nevinome!' - I sav narod neka reče: 'Amen!'

²⁶'Proklet bio koji ne bude držao riječi ovoga Zakona i vršio ih!' - I sav narod neka reče: 'Amen!'

Evandjelje po Luki

I. KRSTITELJEVO I ISUSOVO ROĐENJE I SKROVITI ŽIVOT

II. PRIPRAVA ISUSOVA DJELOVANJA

Propovijedanje Ivana Krstitelja

3 Petnaeste godine vladanja cara Tiberija, dok je upravitelj Judeje bio Poncije Pilat, tetararh Galileje Herod, a njegov brat Filip tetararh Itureje i zemlje trahonitidske, i Lizanije tetararh Abilene, ²za velikog svećenika Ane i Kajfe, dođe riječ Božja Ivanu, sinu Zaharijinu, u pustinji. ³On obiđe svu okolicu jordansku propovijedajući obraćeničko krštenje na otpuštenje grijeha, ⁴kao što je pisano u Knjizi besjeda Izaije proroka:

Glas viče u pustinji:

*Pripravite put Gospodinu,
poravnite mu staze!*

⁵*Svaka dolina neka se ispuni,
svaka gora i brežuljak neka se slegne!*

*Što je krivudavo, neka se izravna,
a hrapavi putovi neka se izglađe!*

⁶*I svako će tijelo vidjeti spasenje Božje.*

⁷Govoraše dakle mnoštvu koje je dolazilo da se krsti: »Leglo gujinje! Tko vas samo upozori da bježite od skore srdžbe? ⁸Donosite dakle plodove dostojne obraćenja. I nemojte početi u sebi govoriti: 'Imamo oca Abraham!' Jer, kažem vam: Bog iz ovog kamenja može podići djecu Abrahamovu. ⁹Već je sjekira položena na korijen stablima: svako dakle stablo koje ne donosi dobra roda siječe se i u oganj baca.«

¹⁰Pitalo ga mnoštvo: »Što nam je dakle činiti?« ¹¹On im odgovaraše: »Tko ima dvije haljine, neka podijeli s onim koji nema. U koga ima hrane, neka učini isto tako.« ¹²Dođoše krstiti se i carinici pa ga pitahu: »Učitelju, što nam je činiti?« ¹³Reče im: »Ne utjerujte više nego što vam je određeno.« ¹⁴Pitahu ga i vojnici: »A nama, što je nama činiti?« I reče im: »Nikome ne činite nasilja, nikoga krivo ne prijavljujte i budite zadovoljni svojom plaćom.«

¹⁵Narod bijaše u iščekivanju i svi se u srcu pitahu o Ivanu nije li on možda Krist. ¹⁶Zato im

Ivan svima reče: »Ja vas, istina, vodom krstim. Ali dolazi jači od mene. Ja nisam dostojan odriješiti mu remenje na obući. On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem. ¹⁷U ruci mu vijača da pročisti gumno svoje i sabere žito u žitnicu svoju, a pljevu će spaliti ognjem neugasivim.« ¹⁸I mnogim je drugim pobudama Ivan narodu navješćivao evandjelje.

¹⁹A Heroda je tetararha Ivan prekorio zbog Herodijade, žene njegova brata i zbog svih njegovih zlodjela. ²⁰Svemu tome nadoda Herod još i ovo: zatvori Ivana u tamnicu.

13. tjedan,
68. dan čitanja, petak, 3. ožujka 2017.

Pnz 28,1-29,14
Lk 3,21-4,13

Ponovljeni zakon

II. JAHVINA DJELA OBVEZUJU JAHVIN NAROD

Blagoslovi

28 »Ako zbilja poslušáš glas Jahve, Boga svoga, držeći i vršeći sve njegove zapovijedi što ti ih danas naređujem, Jahve, Bog tvoj, uzvisit će te nad sve narode na zemlji. ²Svi ovi blagoslovi sići će na te i stići će te ako budeš slušao glas Jahve, Boga svoga.

³Blagoslovljen ćeš biti u gradu, blagoslovljen u polju.

⁴Blagoslovljen će biti plod utrobe tvoje, rod zemlje tvoje, plod blaga tvoga: mlad krava tvojih i prirast stada tvoga.

⁵Blagoslovljen će biti tvoj koš i naćve tvoje.

⁶Blagoslovljen ćeš biti kad ulaziš, blagoslovljen kad izlaziš.

⁷Neprijatelje tvoje koji se dignu protiv tebe Jahve će položiti preda te potučene; jednim će putem izaći na te, a na sedam putova razbježat će se ispred tebe.

⁸Jahve će narediti da blagoslov bude s tobom u žitnicama tvojim i u svakom pothvatu ruke tvoje i blagoslivljat će te u zemlji koju ti Jahve, Bog tvoj, daje. ⁹Jahve će od tebe učiniti narod sebi posvećen, kako ti se zakleo, ako budeš držao zapovijedi Jahve, Boga svoga, i hodio njegovim putovima. ¹⁰Svi narodi zemlje vidjet će da je nada te zazvano ime Jahvino te će strahovati od tebe. ¹¹Jahve će te obasuti obilnim dobrima: porodom utrobe tvoje, priraštajem blaga tvoga i rodom s tla tvoga u zemlji za koju se Jahve zakleo ocima tvojim da će ti je dati. ¹²Jahve će ti otvoriti svoju bogatu riznicu - nebo - da daje kišu tvojoj zemlji u pravo vrijeme i blagoslovi svaki pothvat ruku tvojih. Mnogim ćeš narodima u zajam davati, a sam nećeš uzimati u zajam. ¹³Jahve će te držati na pročelju, a ne u začelju; uvijek ćeš biti na vrhu, nikad na dnu, ako budeš slušao zapovijedi Jahve, Boga svoga, što ti ih danas naređujem da ih držiš i vršiš. ¹⁴Ni od jedne riječi što vam je danas nalažem nemoj odstupati ni desno ni lijevo idući za drugim bogovima i iskazujući im štovanje.«

Prokletstva

¹⁵»Ali ako ne budeš slušao glasa Jahve, Boga svoga, ne držeći i ne vršeći svih njegovih zapovijedi i svih njegovih zakona što ti ih danas naređujem, sva će ova prokletstva doći na te i stići će te:

¹⁶Proklet ćeš biti u gradu, proklet u polju.

¹⁷Proklet će biti koš tvoj i naćve tvoje.

¹⁸Proklet će biti plod utrobe tvoje i rod zemlje tvoje, mlad krava tvojih i priraštaj stada tvoga.

¹⁹Proklet ćeš biti kad ulaziš, proklet kad izlaziš. ²⁰Jahve će na te puštati prokletstvo, zabunu i kletvu u svemu na što pružiš ruku svoju da uradiš, sve dok ne budeš satrt i brzo ne propadneš zbog zloće svojih djela kojima si me napustio. ²¹Kugu će Jahve za te privezati dok te ne nestane sa zemlje u koju ideš da je zaposjedneš. ²²Jahve će te udariti sušicom, groznicom, upalom, žegom i sušom, medljikom i snijeti; to će te goniti dok te ne nestane. ²³Nebesa nad tvojom glavom postat će mjedena, a tlo pod tvojim nogama postat će gvozdeno. ²⁴Kišu tvoje zemlje Jahve će pretvarati u pijesak i prašinu da na te pada s nebesa dok te ne uništi.

²⁵Jahve će od tebe učiniti pobijeđenoga pred tvojim neprijateljima; jednim ćeš putem prema njima izlaziti, a na sedam putova bježat ćeš ispred njih. Strašilo ćeš postati za sva zemaljska kraljevstva. ²⁶I mrtvo tijelo tvoje postat će hranom svim pticama nebeskim i svoj zvjeradi zemaljskoj. Nikoga neće biti da ih plaši.

²⁷Jahve će te udarati egipatskim prištevima, čirevima, krastama i svrabom, od kojih se nećeš moći izliječiti. ²⁸Jahve će te udarati bjesnilom, sljepoćom i ludilom; ²⁹u po bijela dana tumarat ćeš kao što tumara slijepac po mraku; nećeš imati uspjeha u svojim pothvatima; sve vrijeme svoje bit ćeš izrabljiv i pljačkan, a neće biti nikoga da te spasi.

³⁰Sa ženom ćeš se zaručivati, ali će je drugi

Ponovljeni zakon

II. JAHVINA DJELA OBVEZUJU JAHVIN NAROD

posjedovati. Kuću ćeš graditi, ali u njoj nećeš stanovati. Vinograd ćeš zasađivati, ali ga nećeš brati. ³¹Tvoga će vola na tvoje oči zaklati, ali ti od njega nećeš jesti; tvoga će magarca ispred tebe otimati, ali ti ga neće vraćati; stado će tvoje neprijatelju tvome predavati, a neće biti nikoga da ti pritekne u pomoć. ³²Sinovi tvoji i kćeri tvoje bit će predavani drugome narodu. Oči će tvoje svaki dan kapati gledajući za njima, ali ruka tvoja neće moći ništa. ³³Narod koji i ne poznaješ jest će plod sa zemlje tvoje i svu muku tvoju, dok ćeš ti sve vrijeme svoje biti izrabljivan i gažen. ³⁴Ludovat ćeš od prizora što će ih oči tvoje gledati. ³⁵Jahve će te udarati ljutim prištevima po koljenima i po stegnima - od stopala nogu tvojih do tjemena na glavi tvojoj - od kojih se nećeš moći izliječiti.

³⁶Jahve će odvesti i tebe i tvoga kralja, koga budeš postavio nad sobom, među narod nepoznat i tebi i tvojim ocima te ćeš ondje iskazivati štovanje drugim bogovima, drvenim i kamenim. ³⁷Bit ćeš na zgražanje, porugu i ruglo svim narodima među koje te Jahve odvede.

³⁸Mnogo ćeš sjemena bacati u polje, ali ćeš malo žeti jer će ti urod skakavci ogolijevati. ³⁹Vinograde ćeš saditi i obrađivati, ali vina nećeš piti niti ćeš što brati jer će ih crv izjedati. ⁴⁰Imat ćeš masline po svemu svome području, ali se uljem nećeš mazati jer će ti masline opadati. ⁴¹Sinove ćeš i kćeri rađati, ali tvoji neće biti jer će u sužanjstvo odlaziti. ⁴²Sva tvoja stabla i rod sa zemlje tvoje postat će plijenom kukaca.

⁴³Došljak koji bude u sredini tvojoj uzdizat će se nada te, a ti ćeš padati sve niže i niže. ⁴⁴On će uzimati tebi, a ne ti njemu; on će biti glava, a ti rep.

⁴⁵Sva će te ova prokletstva snalaziti, progoniti i doseći dok te ne unište, jer nisi slušao glasa Jahve, Boga svoga, ni držao zapovijedi njegovih i zakona njegovih koje ti je dao. ⁴⁶Ona će služiti za čudesni znak na tebi i tvome potomstvu zauvijek. ⁴⁷Budući da nisi

htio služiti Jahvi, Bogu svome, vesela i radosna srca zbog obilja svega, ⁴⁸služit ćeš neprijatelju svome, koga će Jahve poslati na te, u gladu i žeđi, golotinji i oskudici svakoj. Na tvoju će šiju navaljivati jaram od gvožđa dok te ne satire.

⁴⁹Jahve će iz daljine, s kraja zemlje, dovesti na te narod koji će sletjeti kao orao. Bit će to narod kojemu jezika nećeš razumjeti; ⁵⁰narod bezdušan, koji neće pokazivati obzira prema starima ni smilovanja prema mladima. ⁵¹On će ti jesti mlado od tvoga blaga i rod tvoje njive dok te ne uništi; neće ti ostavljati ni žita, ni vina, ni ulja, ni mlado od krave, ni priraštaj od stada, sve dok te ne upropasti. ⁵²Opsjedat će te u svim tvojim gradovima širom zemlje tvoje dok ne obori visoke i utvrđene bedeme u koje si polagao nadu svoju; opsjednut će te u svim gradovima tvojim širom zemlje tvoje koju ti dadne Jahve, Bog tvoj. ⁵³U tjeskobi i jadu, kojima će te neprijatelj tvoj pritisnuti, jest ćeš plod utrobe svoje - meso sinova svojih i kćeri svojih koje ti dadne Jahve, Bog tvoj. ⁵⁴Čovjek najnježniji i najmekši u tebe zlobnim će okom gledati na vlastitog brata, ženu u svome naručju i djecu svoju što mu preostanu, ⁵⁵ne hoteći ni s jednim od njih dijeliti mesa sinova svojih koje bude jeo, jer zbog tjeskobe i jada, kojima će te neprijatelj tvoj pritiskati po svim gradovima tvojim, drugo mu neće preostajati. ⁵⁶I žena najnježnija i najmekša što bude u tebe - toliko nježna i tankočutna da se ne usuđuje spustiti stopala na zemlju - zlobnim će okom gledati na muža u svome naručju, i na sina svoga, i na kćer svoju, ⁵⁷i na posteljicu svoju što joj iziđe između nogu, i na djecu što ih ima roditi, jer će ih potajno jesti, oskudna u svemu, zbog nevolje i jada kojim će te neprijatelj tvoj pritisnuti po svim gradovima tvojim.

⁵⁸Ako ne budeš držao i vršio riječi ovoga Zakona što su napisane u ovoj knjizi, ne poštujući ovo slavno i strašno ime - Jahvu, Boga svoga - ⁵⁹Jahve će tebe i tvoje potomstvo teško ošiniti velikim i dugotrajnim bičevima, pogubnim i dugim bolestima.

Ponovljeni zakon

II. JAHVINA DJELA OBVEZUJU JAHVIN NAROD

III. SAVEZ S BOGOM

⁶⁰Pustit će na te sva zla egipatska kojih si se plašio, i ona će se priljepiti za te. ⁶¹A i svaku drugu bolest i bič, koji nije naveden u knjizi ovoga Zakona, Jahve će na te puštati dok te ne uništi. ⁶²Ostat će vas samo malo, vas što brojni bijaste kao zvijezde nebeske, a sve zato što nisi slušao glasa Jahve, Boga svoga.

⁶³Kako se Jahve nad vama radovao usrećujući vas i množeći, tako će se Jahve radovati nad vama rušeći vas i uništavajući da se iskorijenite sa zemlje u koju idete da je zaposjednete.

⁶⁴Jahve će vas razbacati po svim narodima, s kraja na kraj zemlje; ondje ćeš iskazivati štovanje drugim bogovima: drvenim i kamenim - koji su bili nepoznati i tebi i tvojim ocima. ⁶⁵Ali među tim narodima nećeš imati mira; ni tvome stopalu neće biti počivališta, nego će ti ondje Jahve dati srce uznemireno, oči utonule, dušu tjeskobnu. ⁶⁶Život tvoj visjet će o niti; bojat ćeš se i danju i noću i nećeš biti siguran za život svoj. ⁶⁷U strahu koji će ti stezati srce i od prizora što će ga oči tvoje gledati, jutrom ćeš govoriti: 'Oh, da je već večer!' a navečer ćeš govoriti: 'Oh, da je već jutro!' ⁶⁸U Egipat će te na galijama natrag odvesti Jahve putem za koji sam ti rekao da ga više ne smiješ vidjeti. Ondje ćete se vi sami prodavati svojim neprijateljima za robove i ropkinje, ali neće biti kupca.«

⁶⁹To su riječi Saveza što ga propisa Jahve Mojsiju da ga sklopi s Izraelcima u zemlji moapskoj, povrh Saveza što ga je s njima sklopio na Horebu.

III. SAVEZ S BOGOM

Poticaj da Izrael prihvati Savez

29 Mojsije sazva sav Izrael pa im reče: »Vidjeli ste na rođene oči sve što je Jahve učinio u zemlji egipatskoj faraonu, svim službenicima njegovim i svoj zemlji njegovoj: ²velike kušnje što su ih vidjele tvoje oči, silne znakove i čudesa! ³Ali vam ne dade Jahve do danas razuma da shvatite, očiju da vidite ni ušiju da čujete.

⁴Vodio sam vas pustinjom četrdeset godina; odjeća se na vama nije izderala niti su se sandale na vašim nogama raskidale. ⁵Kruha niste jeli; vina ni drugoga opojnog pića niste pili, da biste znali da sam ja Jahve, Bog vaš.

⁶Kad stigoste na novo mjesto, Sihon, kralj hešbonski, i Og, kralj bašanski, iziđoše pred nas u boj, ali smo ih potukli. ⁷Zauzeli smo njihovu zemlju te je predali u baštinu Rubenovcima, Gadovcima i polovini plemena Manašeova.

⁸Držite i vršite riječi ovog Saveza da uspijevate u svemu što poduzmete.

⁹Danas stojite svi pred Jahvom, Bogom svojim: vaši plemenski glavari, vaše starješine i vaši nadglednici, svi muševi Izraela, ¹⁰djeca vaša, žene vaše i došljak koji je u tvome taboru - od onoga koji ti siječe drva do onoga koji ti nosi vodu - ¹¹da stupite u savez s Jahvom, Bogom svojim, u savez zakletvom potvrđen, što ga Jahve, Bog tvoj, danas s tobom sklapa ¹²da danas od tebe učini svoj narod i da ti on bude Bog, kako ti je rekao i kako se zakleo tvojim ocima: Abrahamu, Izaku i Jakovu. ¹³I ne sklapam danas ovaj savez sa zakletvom samo s vama ¹⁴nego i sa svakim koji danas stoji ovdje s nama pred Jahvom, Bogom našim, i sa svakim koji danas nije ovdje s nama.«

Evandjelje po Luki

I. KRSTITELJEVO I ISUSOVO ROĐENJE I SKROVITI ŽIVOT

Isusovo krštenje

²¹Kad se krstio sav narod, krstio se i Isus. I dok se molio, rastvori se nebo, ²²siđe na nj Duh Sveti u tjelesnom obličju, poput goluba, a glas se s neba zaori: »Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina!«

Zakonsko podrijetlo Isusovo

²³Kad je Isus nastupio, bilo mu je oko trideset godina.

Bijaše – kako se smatralo – sin Josipov, Elijev, ²⁴Matatov, Levijev, Malkijev, Janajev, Josipov. ²⁵Matatijin, Amosov, Naumov, Heslijev, Nagajev, ²⁶Mahatov, Matatijin, Šimijev, Josehov, Jodin, ²⁷Johananov, Resin, Zerubabelov, Šealtielov, Nerijev, ²⁸Malkijev, Adijev, Kosamov, Elmadamov, Erov, ²⁹Jošuin, Eliezerov, Jorimov, Matatov, Levijev, ³⁰Šimunov, Judin, Josipov, Jonamov, Elijahimov, ³¹Melejin, Menin, Matatin, Natanov, Davidov, ³²Jišajev, Obedov, Boazov, Salin, Nahšonov, ³³Aminadabov, Adminov, Arnijev, Hesronov, Peresov, Judin, ³⁴Jakovljevi, Izakov, Abrahamov, Terahov, Nahorov, ³⁵Serugov, Reuov, Pelegov, Eberov, Šelahov, ³⁶Kenanov, Arpakšadov, Šemov, Noin, Lamekov, ³⁷Metušalahov, Henokov, Jeredov, Mahalalelov, Kenanov, ³⁸Enošev, Šetov, Adamov, Božji.

Kušnja u pustinji

4 Isus se, pun Duha Svetoga, vratio s Jordana i Duh ga četrdeset dana vodio pustinjom, ²gdje ga je iskušavao đavao. Tih dana nije ništa jeo, te kad oni istekoše, ogladnje. ³A đavao mu reče: »Ako si Sin Božji, reci ovom kamenu da postane kruhom.« ⁴Isus mu odgovori: »Pisano je: Ne živi čovjek samo o kruhu.«

⁵I povede ga đavao na visoko, pokaza mu odjednom sva kraljevstva zemlje ⁶i reče mu: »Tebi ću dati svu ovu vlast i slavu njihovu jer meni je dana i komu hoću, dajem je. ⁷Ako se dakle pokloniš preda mnom, sve je tvoje.« ⁸Isus mu odgovori: »Pisano je: Klanjaj se Gospodinu, Bogu svomu, i njemu jedinomu služi!«

⁹Povede ga u Jeruzalem i postavi na vrh Hrama i reče mu: »Ako si Sin Božji, baci se odavde dolje! ¹⁰Ta pisano je:

Anđelima će svojim zapovjediti za tebe da te čuvaju.

¹¹I: Na rukama će te nositi

da se gdje nogom ne spotakneš o kamen.«

¹²Odgovori mu Isus: »Rečeno je: Ne iskušavaj Gospodina, Boga svojega!«

¹³Pošto iscrpi sve kušnje, đavao se udalji od njega do druge prilike.